

Sygn. akt I CSK 643/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z wniosku J. Ś.
przy uczestnictwie A. N., M. G.-K., J. H., K. T. i E. Ś.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 13 maja 2016 r., sygn. akt IV Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i oddała wniosek uczestniczek o przyznanie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący wskazał na nieważność postępowania to nie występuje ta przesłanka przyjęcia jej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.) polega na tym, że strona na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części, jeżeli skutki tych wadliwości nie mogły być usunięte przed wydaniem orzeczenia kończącego postępowanie w danej instancji (m.in. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. I Prawo z 1999 r., nr 5, poz. 41, z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000, nr 12, poz. 220, z dnia 6 maja 2003 r., I CZ 43/03, nie publ., z dnia 19 marca 2004 r., IV CK 216/03, nie publ.).

Przy analizie, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania należy w pierwszej kolejności rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie ustalić, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu, a w końcu trzeba zbadać, czy pomimo zaistnienia tych okoliczności strona mogła bronić swoich praw w procesie. Tylko w razie kumulatywnego spełnienia wszystkich tych przesłanek można przyjąć, że strona

została pozbawiona możliwości działania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2004 r., III CK 290/02, LEX nr 164001; z dnia 13 listopada 2007 r., III UK 57/07, LEX nr 897947; z dnia 28 marca 2008 r., V CSK 488/07, LEX 4243315).

Pozbawienie strony możliwości obrony przysługujących jej praw polega na całkowitym odjęciu w postępowaniu sądowym, wbrew jej woli, możliwości podejmowania albo świadomego zaniechania czynności procesowych zmierzających do ochrony jej sfery prawnej (por. np. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 1961 r., 3 CR 953/60, Nowe Prawo 1963 nr 1, s. 117, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1966 r., II PR 371/65, OSNCP 1966 Nr 10, poz. 172, oraz z dnia 27 maja 1999 r., II CKN 318/98, niepublikowany).

Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, bowiem uczestniczki J. H., K. T. i E. Ś. jak wskazuje analiza akt sprawy brały udział w procesie. Nie może więc być mowy o nieważności postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obrony swych praw, jeżeli strona podjęła czynności w procesie.

Z kolei A. N. i M. J. G.-K. były reprezentowane przez profesjonalnego pełnomocnika na podstawie pełnomocnictwa znajdującego się w aktach sprawy (k. 56).

Pojęcie „pełnomocnictwa”, z jednej strony, oznacza pochodzące od mocodawcy umocowanie pełnomocnika do działania w imieniu mocodawcy, z drugiej zaś - dokument stwierdzający to umocowanie. Udzielenie pełnomocnictwa (rozumianego jako umocowanie) może nastąpić w dowolnej formie, ustnej lub pisemnej. Czym innym jest zatem udzielenie pełnomocnictwa, a czym innym jego wykazanie przed sądem (zob. uchwały: z dnia 27 listopada 2003 r., III CZP 74/03, OSNC 2005, nr 1, poz. 6 i z dnia 30 marca 2006 r., III CZP 14/06, OSNC 2006, nr 10, poz. 165).

Dokument pełnomocnictwa i jego wydanie nie mają znaczenia konstytutywnego, gdyż taki charakter posiada samo udzielenie umocowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2008 r., II PK 235/07 - OSNP 2009/15-16/198).

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 czerwca 2002 r., IV CZ 41/02 (niepubl.) zauważono, że w praktyce ustanawiania pełnomocnictwa procesowego można zaobserwować bardzo różne sformułowania i wyrażenia dla określenia zakresu udzielonego umocowania in concreto. Przy pomocy różnych formuł prawnych wyrażana jest zatem intencja mocodawcy i pełnomocnika co do tego, że udzielone pełnomocnictwo procesowe obejmuje wszystkie czynności łączące się z daną sprawą, które mogą być dokonywane na wszystkich szczeblach instancyjnych biegu sprawy.

Odnosnie zaś wzięcia udziału w sprawie przez nabywców nieruchomości zbytej w trakcie postępowania, to nie stali się oni uczestnikami z mocy samego prawa, ani też nie zgłosili swojego udziału w sprawie mimo iż jak wynika z akt sprawy wiedzieli o toczącym się postępowaniu sądowym. Brak ich udziału nie wywołał skutku nieważności postępowania.

Z tych względów, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[aw]

aj

